

Wsparcie dla poszkodowanych w wyniku opadów i powodzi – VAT, CIT i PIT pomagających

• 1 PAŹDZIERNIKA 2024 •

0% VAT dla darowizn na rzecz ofiar opadów i powodzi

Od 12 września 2024 roku obowiązuje czasowa stawka 0% VAT dla nieodpłatnych dostaw towarów i usług mających na celu wsparcie poszkodowanych przez powódź.

Jakie warunki trzeba spełnić, aby zastosować stawkę 0% VAT?

Stawka podatku VAT w wysokości 0% dotyczy nieodpłatnych dostaw towarów lub nieodpłatnego świadczenia usług na rzecz:

- (1) organizacji pożytku publicznego,
- (2) jednostek samorządu terytorialnego,
- (3) Rządowej Agencji Rezerw Strategicznych oraz
- (4) podmiotów leczniczych,

– na cele związane z pomocą poszkodowanym na skutek intensywnych opadów atmosferycznych lub powodzi.

Wymienione podmioty wystąpią poniekąd w roli pośrednika w przekazaniu pomocy od przedsiębiorców do potrzebujących.

Czym można wesprzeć poszkodowanych z 0% VAT?

Stawka 0% będzie stosowana do darowizn wszelkiego rodzaju towarów lub usług, które mogą się okazać niezbędne do wsparcia poszkodowanych na skutek opadów i powodzi.

Okres zastosowania 0% VAT

0% stawkę podatku VAT dla nieodpłatnych świadczeń można stosować począwszy od 12 września 2024 r., czyli wystąpienia pierwszych intensywnych opadów atmosferycznych i podtopień. Stawka VAT w wysokości 0% dla wskazanych transakcji będzie mogła być stosowana do 31 grudnia 2024 r. Nie jest wykluczone przy tym w razie potrzeby dalsze przedłużanie preferencji.

Potrzebna jest umowa zawarta na piśmie

Jednocześnie – jak wskazuje MF – w celu utrzymania „szczelności” systemu VAT stawka w wysokości 0% będzie miała zastosowanie pod warunkiem zawarcia pisemnej umowy pomiędzy podatnikiem a jednym ze wskazanych „podmiotów pośredniczących”. Powinno z niej wynikać, że darowane towary lub usługi będą związane z pomocą poszkodowanym w wyniku kataklizmu.

W przypadku choćby legislacji związanej z COVID-19, gdzie zastosowano analogiczny warunek, w Objaśnieniach podatkowych z 2020 r. podkreślono, że „Warunek zawarcia umowy darowizny

w formie pisemnej będzie również spełniony w przypadku użycia do celów dokumentacyjnych poczty elektronicznej (e-mail)”.

0 % VAT dla darowizn materiałów budowlanych dla powodzian

Zakres zastosowania stawki 0 % VAT

Preferencja dotyczy darowizn materiałów budowlanych przekazywanych na rzecz poszkodowanych, których nieruchomości uległy zniszczeniu wskutek powodzi. Rozwiązanie to ma wspierać proces odbudowy lub remontu zniszczonych w wyniku powodzi budynków i budowli.

Status obdarowanego

Stawka 0% jest stosowana do darowizn materiałów budowlanych przekazywanych bezpośrednio na rzecz:

- osób fizycznych,
- podmiotów prowadzących działalność:
 - edukacyjną,
 - kulturalną,
 - w zakresie ochrony zdrowia,
 - opieki społecznej,
 - opieki nad dziećmi, młodzieżą oraz osobami w podeszłym wieku,
 - w zakresie zbiorowego zakwaterowania uczniów i studentów,

których nieruchomości położone są na terenie gmin objętych powodzią oraz którzy posiadają formalne prawo do dysponowania tymi nieruchomościami.

Warunki formalne: umowa i dokument potwierdzający szkodę

Stawka w wysokości 0% będzie miała zastosowanie pod warunkiem:

- (i) zawarcia pisemnej umowy darowizny pomiędzy podatnikiem (darczyńcą) a dysponentem nieruchomości,
- (ii) posiadania przez podatnika (darczyńcę) dokumentu potwierdzającego szkodę w nieruchomości powstałą w wyniku powodzi.

Okres stosowania 0% VAT dla darowizny materiałów budowlanych

Stawka 0% może być stosowana do darowizn materiałów budowlanych dokonanych na rzecz ww. podmiotów **od 24 września 2024 r., do 31 marca 2025 r.**

CIT – pomoc dla poszkodowanych opadami i powodzią tylko według ogólnych zasad

W podatku dochodowym od osób prawnych do tej pory nie wprowadzono żadnych celowych rozwiązań dotyczących pomocy poszkodowanym powodzią, dlatego rozliczając pomoc należy kierować się ogólnymi zasadami wynikającymi z ustawy.

Odliczenie darowizny od podstawy opodatkowania

Odliczeniu od podstawy opodatkowania CIT podlegają darowizny przekazane na rzecz:

- **Organizacji pozarządowej, która nie należy do sektora finansów publicznych i nie działa w celu osiągnięcia zysku oraz prowadzi działalność pożytku publicznego,**
- na cele związane m.in. z pomocą ofiarom klęsk żywiołowych, z ratownictwem i ochroną ludzkości, czy też z ochroną zwierząt.

W praktyce najczęściej chodzi o fundacje, stowarzyszenia, czy też kościelne osoby prawne.

Organizacja taka nie musi posiadać statusu organizacji pożytku publicznego (OPP), wystarczy, że spełnia wymienione przesłanki, a jej działalność polega na wykonywaniu zadań ze sfery pożytku publicznego.

Darowizna dokonana bezpośrednio na rzecz poszkodowanej osoby fizycznej nie będzie podlegała odliczeniu; podobnie w przypadku darowizn przekazanych osobom prawnym, które nie spełniają opisanych wyżej warunków.

Ile wsparcia dla powodziń można odliczyć od podstawy opodatkowania CIT?

Przepisy dopuszczają odliczenie wartości faktycznie przekazanej darowizny, **nie więcej jednak niż 10% dochodu podlegającego opodatkowaniu w roku podatkowym, w którym dokonano darowizny.**

Odliczenia od dochodu podatnik CIT dokonuje w zeznaniu rocznym CIT-8, wskazując szczegóły w informacji CIT-8/O.

Darowiznę należy udokumentować

Aby dokonać odliczenia, należy właściwie udokumentować darowiznę. W przypadku darowizny pieniężnej wystarczy potwierdzenie wpłaty na rachunek bankowy organizacji.

Dokumentacja darowizny niepieniężnej powinna zawierać dowody identyfikujące darczyńcę, wartość przekazanego przedmiotu darowizny oraz oświadczenie obdarowanego o przyjęciu darowizny – praktycznym sposobem wykazania powyższego jest zawarcie umowy między darczyńcą a obdarowanym.

Spółeczna odpowiedzialność biznesu jako koszt uzyskania przychodu

Niektóre działania pomocowe będą mogły zostać uznane za realizację społecznej odpowiedzialności biznesu (CSR).

Realizacja założeń CSR w ramach wsparcia zniszczonych powodzią terenów, może przejawiać się, przykładowo, poprzez rekonstrukcję zniszczonej infrastruktury, przekazywanie niezbędnych towarów, czy użyczenie sprzętu lub nieruchomości.

Warunki uznania wydatku za koszt

Aby wydatek na CSR mógł zostać odliczony od podstawy opodatkowania, powinien przede wszystkim spełniać ogólne zasady uznania go za koszt uzyskania przychodu, czyli w szczególności być definitywny, udokumentowany, związany z działalnością podatnika i nie zostać wyłączonej z kosztów uzyskania przychodu (szczególnie należy mieć na uwadze wyłączenie z kosztów podatkowych darowizn, będących świadczeniem jednostronnym).

W przypadku wydatków na CSR przyjmuje się, że świadczenie nie jest jednostronne, ponieważ, działania na rzecz lokalnej społeczności, z założenia, poprawiają reputację i wizerunek podatnika. **Z takim podejściem zasadniczo zgadzają się obecnie organy podatkowe, choć w przeszłości różnie podchodziły do zagadnienia.**

Pomoc dla powodzian udzielana przez osoby fizyczne – odliczenie od dochodu z limitem

Analogicznie jak w CIT, do tej pory ustawodawca nie zdecydował się na wprowadzenie żadnych zmian w ustawie o podatku dochodowym od osób fizycznych w związku z sytuacją powodziową.

Obowiązują reguły ogólne

Oznacza to, że w tym zakresie obowiązują zasady dotychczasowe. Osoby fizyczne mogą zatem odliczyć od dochodu podlegającego opodatkowaniu darowizny m.in. na cele pomocy ofiarom katastrof i klęsk żywiołowych.

Odliczenie darowizny nie może przekroczyć 6% dochodu rocznego podlegającego opodatkowaniu,

przy czym darowizna musi zostać przekazana na rzecz określonych w przepisach podmiotów, tj. organizacji zajmujących się działalnością kwalifikowaną do działalności pożytku publicznego, a więc m.in. mogą to być fundacje charytatywne, związki wyznaniowe czy stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego.

Darowizny przekazywane bezpośrednio osobom fizycznym

Przepisy ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych wskazują wprost, że odliczeniu od dochodu nie podlegają darowizny poczynione na rzecz osób fizycznych. Tego typu darowizny nie mogą zostać również uznane za koszt uzyskania przychodów (z wyłączeniem kosztów wytworzenia lub nabycia określonych produktów spożywczych przekazanych na rzecz organizacji pożytku publicznego z przeznaczeniem wyłącznie na cele działalności charytatywnej prowadzonej przez te organizacje).

W konsekwencji osoby, które decydują się na bezpośrednią pomoc osobom fizycznym, a nie za pośrednictwem zajmujących się pomocą organizacji, powinny się liczyć z tym, że przekazana darowizna nie będzie wiązała się z żadnymi preferencjami podatkowymi po ich stronie.

Udokumentowanie darowizny

Każdy kto chciałby dokonać odliczanej darowizny na rzecz powodzian powinien pamiętać o jej udokumentowaniu, aby następnie – w razie kontroli lub czynności sprawdzających – móc wykazać, że rzeczywiście ją przekazał.

W przypadku darowizny pieniężnej darczyńca powinien zachować dowód wpłaty na rachunek płatniczy obdarowanego. W odniesieniu do darowizny niepieniężnej darczyńca powinien posiadać dowód, z którego wynikają dane identyfikujące darczyńcę oraz wartość przekazanej darowizny wraz z oświadczeniem obdarowanego o jej przyjęciu albo dokument stwierdzający poniesienie wydatków na cele pomocy powodzianom stwierdzającego ich poniesienie, zawierającego w szczególności: dane identyfikujące kupującego (odbiorcę usługi lub towaru) i sprzedającego (towar lub usługę), rodzaj zakupionego towaru lub usługi oraz kwotę zapłaty.

W praktyce problematyczne może być odliczenie darowizny pieniężnej przekazanej w ramach internetowych zrzutek, gdy płatności dokonano za pomocą płatności internetowych (podpięta karta, BLIK). W takiej sytuacji warto zebrać inne dowody potwierdzające prawo do ulgi, np. wygenerowane na stronie zbiórki potwierdzenie darowizn bądź zaświadczenie wystawione przez organizatora zbiórki.

Odliczenie w rozliczeniu rocznym

Osoby fizyczne mogą odliczyć wartość darowizn od dochodu podlegającego opodatkowaniu w rocznym rozliczeniu podatkowym PIT (w zależności od formy opodatkowania na formularzu PIT-37, PIT-36 bądź PIT-28). Szczegółowe dane o przekazanych darowiznach należy wykazać również w załączniku PIT/O składanym razem z zeznaniem podatkowym.

W przypadku zainteresowania powyższymi informacjami i ich wpływem na Państwa działalność, prosimy o kontakt:

Paweł Selera

pawel.selera@mddp.pl

(+48) (22) 322 68 88

[LinkedIn](#)

Anna Misiak

anna.misiak@mddp.pl

(+48) (22) 322 68 88

[LinkedIn](#)

Paweł Wycislik

pawel.wycislik@mddp.pl

(+48) (22) 322 68 88

[LinkedIn](#)

lub Państwa doradcą ze strony MDDP.

Niniejszy Tax Alert nie stanowi porady prawnej ani podatkowej. MDDP Michalik Dłuska Dziedzic i Partnerzy spółka doradztwa podatkowego spółka akcyjna nie ponosi odpowiedzialności za wykorzystanie informacji zawartych w komunikacie bez wcześniejszego zasięgnięcia opinii doradców prawnych lub podatkowych.

#WIĘCEJ o MDDP: [link](#)

